

ALOJZIJ PAUSCHIN

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 6

Ustanovljena leta 1864. Telefon 31-96

Zaloga okenskih šip, šip za strehe, vzorčnih in ornamentnih šip, zrcal in podob z okvirjem in brez okvirja. / Vsakovrstne jedilne, kavne in čajne garniture.

Gostilniška posoda iz stekla in porcelana. Umivalne garniture.

obdarovana kot vzor kreposti. — Neka druga pesem opeva obleganje ljubljanske trdnjave. Meščani so nosili na grad Francozom živila; ko je avstrijski poveljnik to opazil, je premagal sovražnika, ker je preprečil prinašanje hrane. — V pesmi »Prešeren v gostilni Pri zlatem grozdu« (Nove poezije 83—92) prikazuje Aškerc razgovor ljubljanskih meščanov leta 1847. o pesnikih in o Prešernu, ki se medtem pojavi med njimi. — V tej zbirki je tudi pesem »Luteranski kres« (str. 101), ki opisuje zažiganje luteranskih knjig v Ljubljani.

Novejši pesniki se ne spominjajo več toliko Ljubljane v svojih pesmih. Izjema je *Oton Župančič*, ki je ovekovečil slovensko središče v nekaterih znamenitih verzih. Že v svoji prvi zbirki Čaša opojnosti se spominja Ljubljane v pesmi »Albertina«, kjer v prvi kitici fantje prepevajo: Stoji, stoji Ljubljan'ca..., a pesniku »zletijo misli v Ljubljan'co, dolgo vas«, da »bi uzrle predrage deve obraz«, ki ga »tam na poljanski cesti / ob okencu uzro«. — Pesem »Z vlakom« (Samo govori), slavospev domovini, vpleta v svoje blesteče verze tudi duševno središče domovine, odkoder odhaja pesnik v svet:

In kako ovije se val okrog skal,
ob Gradu se lije Ljubljana,
vsa z mesecem posejana;
boječe se strehe stiskajo,
po vrsti mi križi bliskajo
poslednji, zlat pozdrav
in gasnejo v mraku daljav.

Vso pesem »Ljubljansko polje« je posvetil pesnik okolici mesta; v njej je izrazil svojo navezanost na zemljo.

Kakor v prozi, tako je tudi v slovenski poeziji Ljubljana ovekovečena kot snovni in čustveni motiv — med slovenskimi mesti najbolj in tako, kakor noben kraj ali del slovenske zemlje.

P. ROSEGER O LJUBLJANSKEM POTRESU

Peter Rosegger, sin siromašnih gornještajerskih hribovcev, bi imel postati vaški krojač. Nadarjenega mladeniča pa je želja po višji izobrazbi privedla v Ljubljano, kjer je vstopil kot vajenec pri knjigotržcu I. Giontiniju. Dasi se mu je tu dobro godilo, je vendar čez nekaj mesecev radi domotožja odšel v Gradec, kjer so mu razni podporniki omogočili, da je pridobil več izobrazbe ter postal zelo plodovit in slavljen pisatelj.

O ljubljanskem potresu je sporočal, da se je na veličnočni ponedeljek 1895 v jutro vozil po železnici po savski dolini na Kranjsko. Ljubljano je obsevalo pomladansko solnce, po njivah in poljih so valovale ljudske množice. Omare, mize, posteljnaki, otroški vozički in druga šara so stali drug ob drugem, in to v prosti naravi, kaj naj to pomeni? Sopotniki so opazili podrt tovarniški stolp, potem so se videle luknje v strehah in zidovih — na kolodvoru so izvedeli, da je bil v noči velik potres. — Hotel je prekiniti vožnjo ter si ogledati mesto. Tedaj je čul, da so prebivalci ostavili hiše, da so vsi hoteli zaprti, da ne morejo nobenega tujca prenočiti ter da domačini bivajo pod milim nebom. Peljal se je torej dalje, a še drugi dan se je vrnil, da poseti nesrečno mesto, kjer je 30 let po-preje, ubog in tuj, došel z domačega gorovja in našel tu svoje prvo zavetišče.

Poldansko solnce je pripekalo. Ceste so bile prašne, neobljudene. Hiše s tramovi podprte, cele ulice zaprte in od vojakov zastražene. Hišam se sicer v obče ni videlo mnogo, ostanki dimnikov, sem in tja razsuti zidovi, ubite šipe, na cestah razbite opeke. Kdor pa je pogledal v no-tranjost, se je vprašal: Koliko tisoč mrtvih? V mestu so vedeli le za enega in to je bil čudež. Vsute stopnice, stropi, močne razpoke v stenah, povsod sipina. Trgovine zaprte, gostilne prazne. Uradniki, ki pregledujejo poškodovanja, gasilci in delavci, ki postavljajo opore — samo ti oživljajo prostore. Več palač je porušenih. Vrtovi so polni šatorov, pod drevjem so postavljeni oltarji, na katerih se mašuje, kajti cerkve so zaprte. Več stolpov se je baje nagnilo, zvonovi so bili doli vzeti. — Na stotine železniških osebni in tovornih vagonov, katere je dala na razpolago južna železnica, je bilo prenapolnjenih.

Navaja nekaj značilnih zgodbic, omenja govornice o raz-dejanju daljnih mest, o prvem strahu in poskusu pobega, potem pa bodri prebivalstvo, naj ne obupa. Velika nesreča ima v sebi kal prihodnje sreče. Ljubljana bo pre-novljena vstala. Veruje tudi, da ta nesreča pokonča prepir med Nemci in Slovenci. —

Ta sestavek je najbrž izšel v njegovem zborniku »Heim-garten« (kontrolirati tega ne morem), odkoder ga je prevzel v svoje zbrane spise. V veliki izdaji (Stockmann, Leipzig 1916) je v zadnjem, 40. zvezku v spisu »Mein Weltleben«, II. del, str. 303—310. Dr. F. G.

80

delavcev Kapaciteta 75 dc. dnevno

Izdelujemo trikotažo iz bombaža, volne in umetne svile
Izdelki: spodnje perilo iz trikoja za moške, dame in otroke
pod zaščitnimi znamkami:

„Prof. dr. Jäger“, „Ribana“
„Maratti“, „Silmira“

Moško, žensko, otroško perilo iz bombaža, volne in umetne svile, sokolske majice, sokolske hlače, športne majice iz umetne svile, bombaža in volne za moške, ženske in otroke, kopalne hlače za moške in otroke, kopalne obleke za moške, ženske in otroke, kakor tudi obleke za plažo

ZORA, tvornica konfekcije, **MARIBOR**
družba z o. z.